GEMEENTE
MAASGOUW.

Raadsvoorstel

Raadsvergadering 15 december 2026

Documentnummer: D/26/266214

Zaaknummer: Z/26/170414

Onderwerp:	Participatieverordening gemeente Maasgouw 2027
Van:	College (portefeuillehouder Schneider)
Voorstel:	1. De '*participatieverordening gemeente Maasgouw 2027*' vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van de '*Verordening inzake de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid worden betrokken*'.

Inleiding:

Op 1 januari 2025 is de Wet versterking participatie op decentraal niveau in werking getreden. Gemeenten moeten uiterlijk 1 januari 2027 beschikken over een participatieverordening die voldoet aan artikel 150 van de Gemeentewet.

De nieuwe wet verbreedt de participatie van alleen de voorbereiding van beleid naar ook de uitvoering en de evaluatie daarvan. De voorliggende verordening vervangt de huidige inspraakverordening en legt de uitgangspunten en spelregels vast voor inwonersparticipatie, overheidsparticipatie en het uitdaagrecht.

De verordening sluit aan bij de ambitie van Maasgouw om inwoners en andere belanghebbenden tijdig en zorgvuldig te betrekken wanneer er daadwerkelijk ruimte is voor invloed. Vooraf wordt duidelijk gemaakt wat het doel en de beïnvloedingsruimte zijn; achteraf wordt teruggekoppeld wat met de inbreng is gedaan.

De wet biedt daarbij ruimte voor maatwerk. De vorm en intensiteit van participatie worden afgestemd op het onderwerp, de beschikbare beïnvloedingsruimte en de betrokken doelgroepen. De verantwoordelijkheid voor de formele besluitvorming blijft bij het bevoegde bestuursorgaan.

Ook initiatieven uit de samenleving krijgen een plek in de verordening. Daarnaast wordt het uitdaagrecht geregeld. Inspraak blijft bestaan waar dat wettelijk is voorgeschreven of als passende vorm van betrokkenheid wordt gekozen.

De werking van de verordening wordt gevolgd en geëvalueerd. In de eerste drie jaren vindt jaarlijks een evaluatie plaats; daarna eenmaal per raadsperiode. In de tussenliggende jaren wordt via de jaarstukken gerapporteerd over de uitvoering.

Beslispunten:

1. De '*participatieverordening gemeente Maasgouw 2027*' vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van de '*Verordening inzake de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid worden betrokken*'.

Argumenten:

1.1. De gemeente voldoet met deze verordening aan de wettelijke verplichting

De Wet versterking participatie op decentraal niveau verplicht gemeenten uiterlijk 1 januari 2027 een participatieverordening vast te stellen. De voorliggende verordening geeft hieraan uitvoering en vervangt de huidige inspraakverordening.

1.2. De participatieverordening is gebaseerd op de 'model participatieverordening 2024' die is opgesteld door de VNG.

Om gemeenten te ondersteunen bij het opstellen van een participatieverordening biedt de Vereniging Nederlandse gemeenten (VNG) een Model Participatieverordening aan. De participatieverordening gemeente Maasgouw is gebaseerd op en getoetst aan deze modelverordening en is toegespitst op de Maasgouwse situatie.

1.3. De verordening biedt een helder kader voor participatie.

De verordening bevat de uitgangspunten en procedures voor inwonersparticipatie, overheidsparticipatie en het uitdaagrecht. Daarmee wordt vooraf duidelijker wanneer en op welke wijze participatie plaatsvindt en welke ruimte betrokkenen hebben om invloed uit te oefenen.

Naar aanleiding van de bespreking met de gemeenteraad is de verordening op onderdelen aangescherpt. Zo wordt een keuze om van participatie af te zien gemotiveerd, wordt per traject gewerkt met een participatieplan en wordt de raad structureel geïnformeerd over de uitvoering.

1.4. Met het vaststellen van deze verordening is er jaarlijks aandacht voor participatie(beleid).

In artikel 20 van de verordening is namelijk opgenomen dat in iedere begroting een paragraaf wordt opgenomen met de speerpunten met betrekking tot participatie voor het volgend jaar. Daarnaast wordt in de jaarstukken teruggekeken naar de uitvoering van de participatie van het afgelopen jaar.

1.5. De verordening sluit aan bij de lessen uit de evaluatie van burgerparticipatie.
De evaluatie van KWINK Groep laat zien dat verdere ontwikkeling vooral vraagt om meer duidelijkheid over rollen, een meer eenduidige werkwijze en structurele borging. De verordening legt hiervoor een juridisch kader. De verdere beleidsmatige en organisatorische uitwerking volgt in het participatiebeleid.

2.1. *De participatieverordening is een 'uitbreiding' van de inspraakverordening uit 2008.*
Inspraak blijft bestaan als mogelijkheid om voorafgaand aan besluitvorming het beleid voor te leggen aan inwoners en andere belanghebbenden. In hoofdstuk 4 van de participatieverordening wordt hier invulling aan gegeven. Naast de gevallen waarbij inspraak wettelijk verplicht is, kan inspraak ook als vorm van inwonersparticipatie ingezet worden of naast participatie verleend worden. Het verschil tussen inspraak en inwonersparticipatie is dat in het tweede geval inwoners betrokken worden bij de totstandkoming van het beleid en niet alleen achteraf kunnen reageren door het indienen van een zienswijze zoals bij inspraak het geval is.

2.2. Met het vaststellen van de participatieverordening gemeente Maasgouw 2026 wordt de inspraakverordening 2008 van de gemeente Maasgouw overbodig.
De regels over inspraak zijn opgenomen in de nieuwe participatieverordening. De afzonderlijke inspraakverordening uit 2008 is daarmee niet langer nodig.

Risico's/kanttekeningen:

1.1. De verordening vraagt om borging in de organisatie.
Een zorgvuldige toepassing van participatie vraagt tijd, deskundigheid en aandacht in de voorbereiding en uitvoering van beleid en projecten. De verordening biedt het kader; de verdere werkwijze en ondersteuning worden organisatiebreed uitgewerkt en geborgd. Daarbij wordt aangesloten bij de lessen uit de evaluatie van KWINK Groep en wordt de uitvoering gevolgd, zodat op basis van ervaring kan worden bijgestuurd.

1.2. Participatie vraagt om een bewuste afweging per opgave.
Participatie is geen doel op zich. Per onderwerp wordt beoordeeld of participatie passend is en, zo ja, welke vorm en intensiteit aansluiten bij de beïnvloedingsruimte, het onderwerp en de betrokken doelgroepen. Als van participatie wordt afgezien, wordt die keuze gemotiveerd.

Samenhang met andere beleidsdocumenten:
In het coalitieprogramma 2026-2030 is als speerpunt opgenomen om de gemeentelijke werkwijze voor participatie vast te leggen in een verordening. Daarnaast is in de strategische visie de ambitie uitgesproken dat het betrekken van inwoners en andere belanghebbenden bij de voorbereiding van plannen en besluiten vanzelfsprekend is. Het vaststellen van deze verordening draagt bij aan deze gestelde ambitie.

Dit voorstel draagt bij aan de volgende global goals:

Participatie:
Voor de voorbereiding van de verordening heeft geen afzonderlijke inspraakprocedure plaatsgevonden. Het concept is intern besproken en de gemeenteraad is in de voorbereiding betrokken. Vragen en suggesties van raadsfracties hebben op onderdelen geleid tot aanpassing van de verordening, onder meer ten aanzien van motivering, monitoring en de terminologie rond het participatieplan.

Communicatie:
Na vaststelling wordt de verordening op de wettelijk voorgeschreven wijze bekendgemaakt. De gemeenteraad en de organisatie worden geïnformeerd over de inwerkingtreding en de verdere uitvoering

Financiën
Aan de vaststelling van de verordening zijn geen directe financiële gevolgen verbonden. De uitvoering van participatietrajecten kan per opgave inzet en middelen vragen. Deze worden binnen de betreffende opgave inzichtelijk gemaakt en betrokken bij de reguliere besluitvorming.

Planning en uitvoering:
De verordening wordt bekend gemaakt in het gemeenteblad van Maasgouw zoals wettelijk voorgeschreven. Tevens wordt deze geconsolideerd beschikbaar gemaakt op www.officielebekendmakingen.nl. De bestaande inspraakverordening uit 2008 wordt ingetrokken.

Met deze participatieverordening wordt het juridisch kader voor participatie binnen de gemeente vastgesteld. De verordening bevat met name de regels en uitgangspunten voor de wijze waarop inwoners en andere belanghebbenden bij gemeentelijke beleidsvorming worden betrokken.

De verdere beleidsmatige en organisatorische uitwerking vindt plaats in het participatiebeleid. Daarin worden onder meer de uitgangspunten, rollen en werkwijze voor participatie nader uitgewerkt. Daarbij worden de ervaringen uit de praktijk en de aanbevelingen uit de evaluatie van KWINK Groep betrokken.

Het college werkt het participatiebeleid verder uit en informeert de gemeenteraad over het proces en de voortgang.

Bijlagen:
1. Raadsbesluit
2. Participatieverordening gemeente Maasgouw 2027
3. Eindrapport Kwink groep 'Burgerparticipatie in Maasgouw'

Ondertekening:

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders,

De secretaris

C.M. Keersmaekers

De burgemeester

D.W.J. Schneider